

Operetka

Lehet, hogy a péntek esti színházi előadás az egyesén rétegműsor volt, akkor azonban remélem, hogy széles réteg nézte. Witold Gombrowicz Operetkájáról van szó. A hányatott életű lengyel szerző a második világháború előtt menekült hazájából Argentínába, majd visszatérve Európába, Franciaországban írta ezt a darabját. Azzal a céllal, hogy leplezze a '40-es, '50-es évek képmutató, hazug társadalmait: a fasizmust, a kommunizmust, melyek közé egyenlőségjelet húzhatunk, és a szerző ezt meg is tette, a maszk mögé bújt emberek valós és színlelt életét. (Tehát nem a '30-as évekről van szó, ahogy azt Kovács P. József a bevezetőjében mondta.) A szürrealista dráma műfaja a téma szempontjából telitalálat. Mint ahogy telitalálat a mű két fordítója, Pályi András és a verseket átültető Eörsi István is. Valójában nem is erről akarok szólni. Az R. S. 9. stúdiószínház péntek este látott előadása készletelt az írógép mögé. A fergeteges produkciót egy félig-meddig amatőr társulat adta elő. Az előadás egyszerűségével, feszes ritmusával, képi-zenei-gondolati megkomponáltságával nyugozott le. Meglepett a rendezők merész húzása is: Gombrowicznak e jellegzetesen nagyszínpadra írt, háromfelvonásos művét, a XX. századi történelem lidérces „álarcosbálját” leplező operettel térben és időben egyaránt igen sűrítetten adták elő.

A Fiort alakító Uglár Csaba, a Himalay herceg Kókai István, a hercegnőt megszemélyesítő Maja Radomir, Firulet bárót játszó Boncz Csaba — és végig sorolhatnám az egész szereposztást — olyan érett színészi teljesítménnyel lepte meg a késő este is fennmaradt tévénézőket, hogy egyik ámulatból a másikba estünk. Meg kell azonban említeni a zeneszerző Vedres Csabát is, akinek zenéje nagyban hozzájárult a pergő ritmusú bemutatóhoz. Erre szokták mondani „vájtfülű” kritikusok, hogy „együtt van az előadás”.

Nem volt véletlen hát, hogy a Lábán Katalin és Dobay Dezső rendezte darab tavaly júniusban az I. Nemzetközi Gombrowicz Fesztiválon a népes kül- és belföldi társulatok között a legnagyobb sikert aratta a szerző szülőhazájában, Lengyelországban.

* Most pedig hálás lehetünk a tévének, hogy ezt az élményt megosztotta velünk.

Philipp Jelen